

Helse- og miljøtilsyn
Salten

Langtidsplan strategi og økonomi 2017 – 2020

Helse- og miljøtilsyn Salten IKS

Notveien 17, 8013 Bodø tlf: 40 00 77 77 post@hmts.no www.hmts.no

Innholdsfortegnelse

1. Mål og strategier	2
2. Innledning.....	3
3. Arbeidsoppgaver	3
4. Økonomiplan	7

1. Mål og strategier

Visjon:

Bedre folkehelse og miljø i Salten

Mål og strategi:

- ❖ Utføre saksbehandling, tilsyn og veiledning innenfor folkehelse og miljørettet helsevern for kommunene
- ❖ Være kompetansesenter og tilby tjenester innenfor aktuelle fagområder, lovpålagte oppgaver, prosjektarbeid, m.m.
- ❖ Samarbeide aktivt med og være pådriver mot kommunene og brukere
- ❖ Økt fokus på kommunikasjon, utvikling og synliggjøring

2. Innledning

Helse- og miljøtilsyn Salten IKS (HMTS) ble etablert som interkommunalt selskap i 2004. Selskapet har 11 eierkommuner; Bodø, Fauske, Saltdal, Gildeskål, Meløy, Beiarn, Værøy, Røst, Sørfold, Steigen og Hamarøy. Eierandel beregnes ut fra årlige befolkningstall. Selskapet har 3 fast ansatte, men har i årenes løp hatt 2 større prosjekter med egne prosjektledere; Et renere Salten 2005 – 2010 og Psykososialt miljø for barn og unge fra 2013. Selskapet utfører tilsyn, saksbehandling og veiledning på vegne av kommune og kommuneoverlege innenfor folkehelse og miljørettet helsevern.

3. Arbeidsoppgaver

På vegne av våre eierkommuner og i samarbeid med kommuneoverlegene utfører HMTS saksbehandling innenfor miljørettet helsevern. Dette er lovpålagte oppgaver i hovedsak hjemlet i folkehelseovens kap 3 og en rekke forskrifter under denne. Det er utarbeidet et eget kvalitetsstyringssystem for selskapet. Rutinebeskrivelser ble i 2012 sendt kommunene til deres internkontrollsystem. Ni av elleve kommuner har delegert vedtaksmyndighet til HMTS i enkeltsaker av ikke-prinsipiell karakter. Alle saker sendes kommuneoverlegen til uttalelse før vedtak fattes.

Antall virksomheter pr 2016

- Kjøletårn, luftscrubber, boblebad, befuktn, anlegg, innendørs fontener: 6
- Sykehjem, sykehus, institusjoner ReHab: 26
- Badestrender: Ca 10
- Campingplasser: 40
- Badeanlegg, badstuer: 31
- Piercing, tattoo, hulltaking: 5
- Hoteller/ overnatting, bilvaskehall, mm som omfattes av forskrift om miljøretta helsevern: Ca 70
- Hudpleie, frisør: Ca 60
- Serveringslokaler, forsamlingslokaler, idrettshaller: Ca 350
- Grunnskoler og videregående skoler: 72
- Barnehager: 110

Tilsynsplan miljørettet helsevern i Salten

Tilsyns-klasse	Kriterie helserisiko	Tilsyns-frekvens	Fagområde og virksomheter, eller deler av virksomheter
1	Betydelig	Hvert 2. år	Kjøletårn, luftscrubber, boblebad, befuktn, anlegg, innendørs fontener (legionella) Sykehjem, sykehus, institusjoner ReHab og lignende (legionella)
2	Moderat	Hvert 4. år	Skoler og barnehager (miljørettet helsevern og legionella) Campingplasser (miljørettet helsevern og legionella) Asylmottak (miljørettet helsevern) Badeanlegg, badstuer (bassengforskrift) Piercing, tattoo, hulltaking (hygiene) Solarier (hygiene og stråling)
3	Lav	Tematilsyn etter behov/klage	Hoteller, bilvaskehall, m.m. (legionella) Skadedyrbekjempere, hudpleie, frisør, etc (miljørettet helsevern) Hoteller, overnattingssteder, fiskecamper, restaurant, forsamlingslokaler, idrettshaller, hospitser, fengsel, etc (hygiene og røyking) Bygg/anlegg, restauranter, annen virksomhet (miljørettet helsevern, støy) Badestrender (vannprøve)

Skoler, barnehager, tatoverings- og hulltakingsvirksomheter har godkjenningsplikt. Basseng/-svømmehaller, badeanlegg, boblebad, badstuer, badestamper forsamlingslokaler, asylmottak, m.m har meldeplikt ved oppstart/endringer. Lovverket omfatter i utgangspunktet ikke private boliger og

fritidseiendommer, men kan i noen tilfelle omfatte hygieniske forhold i utleieboliger eller i private boliger dersom det påvirker omgivelsene. Når det gjelder vannverk godkjenner Mattilsynet disse, mens HMTS/kommunene gir uttalelse til søknadene.

Klagesaker knyttet til støy er et økende arbeidsfelt og er ressurskrevende. Det er viktig at det jobbes aktivt for å ivareta støy og eventuelle støyulemper i de ulike planprosesser i kommunene.

Skoler og barnehager

Pr september 2016 er 139 av 182 skoler og barnehager godkjent (76%). Det vi si at 43 mangler godkjenning av ulike årsaker; Noen er under ombygging mens andre har løpende pålegg om ulike tiltak som ikke er gjennomført og meldt tilbake. Det har siden 2010 vært satsingsområde for oss å øke antall godkjente virksomheter. De som er purret i flere år uten at manglene er utbedret slik at lokalene er tilfredsstillende helsemessig har i 2016 mottatt varsel om tvangsmulkt (8 skoler og 5 barnehager). I tillegg er det tidligere sendt ut varsel om tvangsmulkt i forhold til manglende innmelding av radonkartlegging til 7 barnehager som alle meldte inn før fristen utløp.

Tilsyn gjennomføres ved søknad om driftsgodkjenning. I tillegg gjennomføres tilsyn knyttet opp mot tema, prosjekt eller ved behov/klage. Revisjoner er en tilsynsform vi ikke prioriterer. Tidligere har vi gjennomført egenmeldingskartlegginger (2007-2009) med utsendelse av skjema, toalett-tilsyn (2009 – 2010) i grunnskolene, bygg-inneklima (2013-14) i barnehager som ikke var besøkt på flere år og støy/etterklangsmålinger (2015-16).

Videre innsats:

1. Løpende driftsgodkjenninger: Oppfølging av søknader.
2. Hygiene mennesker: Ren hånd kampanje 2016/2017. Prosjekt rettet mot barnehagene og smittevern og betydningen av håndvask.
3. Hygiene skolebygg - fukt: Tilsyn på utvalgte skoler med fokus på bygg og ev lekkasjer og vanngjennomtrengning.
4. Hygiene skolebygg - renhold: Oppfølging med fokus på renholdsplan, toaletter og ventilasjonsanleggets kanaler.
5. Radon: Nye krav fra 2014. De fleste barnehager og skoler gjennomførte målinger i 2012-2013. Vi vil følge opp status radon med krav om nye målinger 2017 i henhold til strålevernloven og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler og med spesiell fokus på de som enda ikke har akseptable radonnivå.
6. Jevnlige møter og oppfølging av Inneklimaforum i Bodø.
7. Vurdere mulighet for et tematilsyn med ekstern bistand på uteområdene til barnehagene og skolene (i hht § 7, 8, 10 og 14 i forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager)

Pkt 3, 4 og 5 vil følge et landsomfattende oppsett laget og distribuert gjennom Nettverk for miljørettet folkehelsearbeid.

Psykososialt miljø for barn og unge

Prosjekt psykososialt miljø for barn og unge (2014-2016) er utvidet tilsyn og veiledning innenfor folkehelseloven og forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager; § 12 - psykososialt miljø. Arbeidet knyttes til store utfordringer i samfunnet knyttet til psykisk helse for barn og unge. Fra 2017 blir dette en fast løpende oppgave. Prioritert innsats de neste år vil være:

- videregående skoler inkludert overgang grunnskole-videregående skole
- følge opp skoler og barnehager
- asylmottak
- Forum for psykososialt miljø for barn og elever i skole og barnehage (Bodø)

Sykehjem, rehab-institusjoner, etc

Legionella i sykehjem: De siste år er det prioritert samarbeid med kommuner og sykehjem for å kartlegge legionellarisiko. I perioden 2013-2016 er dette utført på alle sykehjem i kommunene. Det ble påvist legionella i 5 av de 15 sykehjemmene og dette har ført til gjennomgang og forbedring av driftsrutinene mhp legionella. Erfaringene fra prosjektet videreføres i tilsynsarbeidet fremover, herunder også tilsyn med andre virksomheter (hotell/overnatting, bedrifter, idrettsanlegg, skoler). Det vil i større grad bli fokusert på risikovurdering og dokumentasjon/vannanalyser.

Tilsyn med kjøletårn/luftscrubbere - fortsetter på samme nivå som før. Fra 2017 blir det krav om at det skal foreligge vurdering fra akkreditert inspeksjonsorgan og at dette skal fornyes hvert 5 år.

Andre virksomheter:

Campingplasser, badeanlegg, solarier, tatoveringsvirksomheter og asylmottak besøkes minimum hvert 4. år, ev. ved klage. Dette gjelder hygiene og ev stråling. På asylmottak vil tilsynet i tillegg utvides med tilsyn på det psykososiale miljøet blant beboerne.

Drikkevann:

Vi vil følge opp status for drikkevannsforsyning i kommunene noe mer. Dette innebærer årlig gjennomgang med Mattilsynet av tilstanden i hver kommune, i tillegg til at vi ønsker å etablere nærmere kontakt med teknisk etat i kommunene.

Annet

- Det legges opp til oppfølging og tilsyn av hygiene på toaletter på rasteplasser langs statlige og fylkeskommunale veier.
- Tilsyn av toaletter på offentlig tilgjengelige bygg som kjøpesenter, bensinstasjoner, etc vil følges opp ved klage
- Hygiene, tekniske forhold, etc i bygg tilgjengelig for allmennheten følges opp

Planer

Vi har i samarbeid med kommuneoverlegene utarbeidet en interaktiv smittevernplan. Denne vil revideres 2016/17 og vil holdes løpende oppdatert.

På vegne av kommuneoverlegene går vi også gjennom kommunale planer som sendes på høring for å ivareta folkehelseaspektet.

I løpet av 2016 vil forskrift om miljørettet helsevern revideres og det vil komme krav om beredskapsplan for miljørettet helsevern i kommunene. Dette vil vi følge opp framover.

Folkehelse

Oversikt over folkehelsen

I henhold til forskrift om oversikt over folkehelsen skal kommunene ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen. HMTS kan bidra med oversikt innenfor fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø. Vi bidrar i arbeidet i de kommuner som etterspør bistand. I 2017 vil fylkeskommunen utarbeide en regional plan for folkehelse som vil være førende for det lokale folkehelsearbeidet i kommunene.

Folkehelse og miljørettet helsevern

I det moderne folkehelsearbeid og folkehelseloven inngår også miljørettet helsevern som en av flere viktige elementer. Rutinemessig lokalt er det pr i dag ikke så mye samarbeid mellom disse fagfeltene. Arbeidet med oversikt over folkehelse har medført noe kontakt og har også vært med på å synliggjøre at disse fagfeltene kan være ganske overlappende. Det er ønskelig å se på hvordan folkehelsekordiatorene og HMTS kan samarbeide bedre og mer effektivt til innbyggernes beste. Vi vil også vurdere mulighetene for et prosjekt knyttet til dette, noe som også vil komme kommunene til gode.

Folkehelsealliansen i Nordland

HMTS deltar i alliansen for regionale folkehelseaktører i Nordland. Sekretariat er Nordland fylkeskommune. Vi sitter også i arbeidsutvalget og leder en av arbeidsgruppene. Målet med alliansen er bla en tverrfaglig tydelig og synlig stemme innenfor arbeidet med folkehelse i Nordland.

Folkehelsealliansen har utarbeidet en egen handlingsplan som skal revideres i 2017 og det er stort fokus på blant annet helsefremmende skole, helsefremmende barnehage og helsefremmende arbeidsplasser. Alt dette har direkte sammenheng med folkehelseoven og HMTS sine mål og innsats.

Kommunikasjon og synliggjøring

HMTS skiftet logo og laget ny hjemmeside og brosjyrer i 2015. Vi går årlig gjennom kommunenes hjemmesider og gir innspill for å prøve å sikre at informasjon om miljørettet helsevern er best mulig der også. Vi legger opp til jevnlig samarbeidsmøter med administrativ ledelse i kommunene ca hvert 2. år og kommunestyre/bystyre hvert 4 år. Vi har også i 2014-16 hatt månedsvise artikler i Avisa Nordland om våre oppgaver.

I tillegg vil vi i det videre ha fokus på

- Formidle samfunnsaktuelle tema og nyheter.
- Sikre gode og kontinuerlige samarbeidsarenaer med kommuneoverlegene.
- Etablere gode saksbehandlingsrutiner med kommunene med fokus på samarbeid og samordning av tilsyn med barnehagekontor og skolekontor. Vi vil også se på tjenestetilbudet.
- Samarbeid med IKS'ene i Salten og Salten Regionråd.
- Eierskapsstrategi og oppfølging av rapport om interkommunale tilsyn: Være oppdatert og delta aktivt i prosesser.
- Fortsatt synliggjøre HMTS gjennom deltakelse i styrer og eksterne samarbeidsorgan.

Oppdragsfinansierte tjenester

I tillegg til de faste basisoppgavene utføres oppgaver for eierkommunene eller andre på kommersiell basis. Tidligere har dette vært bla. «et renere Salten», sekretariat for «Sunnhet i Salten» og for «RESO Salten», tilstandsanalyse av Vatnvatn og prosjekt knytta til luktulemper av bleier i avfallsdunk.

Vi vil i det videre vurdere muligheten for å selge tjenester til andre kommuner enn våre eiere, oppdragsbasert eller eventuelt prosjektbasert.

Løpende eksterne oppgaver

- Hygienesertifikat for skip: Utføres i Sørfold og Bodø etter behov. Dette er en fast gebyrfinansierte tjeneste hvor staten fastsetter gebyret.
- Luktpanel Vikan: HMTS drifter luktpanelet knyttet til driften til Iris Salten på Vikan for selskapet.

4. Økonomiplan

Økonomiplanens driftsbudsjett 2017 – 2020 er vist i tabell 4.1. Den er revidert ut fra økonomiplan 2016 – 2019, revidert budsjett 2016, regnskap 2015 og vedtatt tilskudd for 2017. Det er lagt til grunn 2016-kroner og innbyggertall pr. 01.01.16. Ev. endringer i arbeidsgiveravgift eller KLP er ikke tatt med.

Det er lagt opp til en liten årlig økning av tilskudd for å imøtekomme nye oppgaver, stilling og prisstigning i tråd med tidligere langtidsplaner. Pr 01.09.16 består HMTS av 3 faste stillinger (en daglig leder og 2 rådgivere) samt en prosjektstilling.

I 2010 solgte HMTS aksjeposten sin i Labora as til IRIS Salten IKS. Etter søknad til Kommunal- og Regionaldep er det gitt dispensasjon fra IKS-lovens § 21 for bruk av disse midlene til finansiering av tidsavgrensede prosjekter. Dette dekker egenandel i prosjekt som er vist som underskudd i driftsbudsjettet.

Arbeidet med psykososialt miljø som har vært et prosjekt 2013-2016 er i tråd med representantskapets vedtak innarbeidet som en fast basisoppgave i det ordinære driftsbudsjettet fra 2017. Merutgiftene innarbeides over tid gjennom bruk av egne midler og negativt driftsbudsjett, dog med en noe større økning i tilskudd for 2017.

Det er foreløpig ikke lagt inn finansiering av andre prosjekter som er under vurdering.

4.1 Økonomi: driftsbudsjett for HMTS 2017 – 2020

	Regnskap 2015	Tot budsj 2016	Tot budsj 2017	Tot budsj 2018	Tot budsj 2019	Tot budsj 2020
Driftsinntekter						
Salg av tjenester inneklima	72 830	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Km-godtgj - arb.timer avgiftsfri	7 579	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Hygienesertifikat	2 600	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Prosjekt luktpanel	30 842	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Prosj 3: Psykosos	325 000	500 000	0	0	0	0
Sum salgsinntekter	340 745	535 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Fra eierkommunene, basis*	2 764 472	3 103 194	3 443 412	3 607 384	3 771 356	3 935 328
Leieinntekt	1 135 576	1 176 578	0	0	0	0
Inndekn. husleie Labora fra eierkommunene	369 599	379 171	0	0	0	0
Sum andre salgsinntekter	4 445 042	4 658 943	3 443 412	3 607 384	3 771 356	3 935 328
SUM DRIFTSINNEKTER	4 785 787	5 193 943	3 478 412	3 642 384	3 806 356	3 970 328
Driftskostnader						
Sum personalkostnader	2 731 235	3 081 673	3 110 753	3 199 006	3 289 906	3 383 533
Sum avskrivninger	30 770	38 800	66 800	66 800	66 800	66 800
Sum andre driftskostnader	2 170 345	2 413 470	668 500	646 500	652 500	658 500
SUM DRIFTSKOSTNADER	4 932 350	5 533 943	3 846 053	3 912 306	4 009 206	4 108 833
DRIFTSRESULTAT**	-146 563	-340 000	-367 641	-269 922	-202 850	-138 505
Finansposter	41 978	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
ÅRSRESULTAT**	-104 585	-300 000	-327 641	-229 922	-162 850	-98 505

*: 38 kr pr innbygger i 2016, 42 i 2017, 44 i 2018, 46 i 2019, 48 i 2020. Beregnet ut fra innbyggertall pr 01.01.16

** : Underskudd dekkes av selskapets bankinnskudd